

Åpent møte om detaljregulering for kvartsittbrudd i Geresgohppi, Giemaš og Vággečearru

Sted og tid: Austertana oppvekstsenter, mandag 14.mars 2016, kl. 18 – 20.50

Til stede: 24 møtedeltakere fra Austertana og Tana for øvrig

Rune Stien og Rune Martinussen, Elkem AS Tana

Øystein Willersrud, Sweco Norge AS

Lars Smeland, Tana kommune

Lars Smeland presenterte innledningsvis formålet med møtet og fortalte kort om planprosessen. Deretter presenterte Rune Stien fra Elkem planene for utvidelsen av kvartsittbruddet. Det ble åpnet for både spørsmål underveis og etter presentasjonen.

Spørsmål og kommentarer til planene

Spørsmålene dreide seg særlig om tidshorisonen, og om det virkelig var behov for å regulere så store arealer til kvartsittuttak nå. Det var også spørsmål om kvaliteten på hovedmassivet, om ikke den også kunne tenkes å være drivverdig.

Rune Stien og Rune Martinussen svarte på vegne av Elkem at det er en del usikkerhet knyttet til kvaliteten på kvartsforekomsten. Det er først og fremst et begrenset område nærmest dagens driftsområde som er grundigere undersøkt med kjerneboringer og der en med rimelig sikkerhet kan si at kvaliteten er drivverdig. I de øvrige områdene er det på dette stadie først og fremst kartlagt potensialet for forekomsten med overflateprøver og noen få boringer som indikerer at kvaliteten sannsynligvis kan være drivverdig. Erfaringsmessig vet vi også at selv i områder som er grundig undersøkt og der vi i dag driver vil en kunne støte på partier og områder der kvaliteten ikke er god nok og som ikke kan utnyttes og må utgå. Andre områder må kanskje tas ut pga innsigelser eller andre forhold.

Bakgrunnen for det søkte område og størrelse er i hovedsak:

- Forutsigbarhet knyttet til fremtidig arealbruk for både Elkem, kunder, lokalbefolkning, reindrifta og andre berørte.
- Fleksibilitet knyttet to fremtidig drift og usikkerhet mht kvalitet og hva som er drivverdig.
- Fleksibilitet dersom noen områder må tas ut pga. innsigelser eller andre uforutsette forhold.
- For å unngå å måtte kjøre samme reguleringsprosess flere ganger da dette både er tids- og resurskrevende.

Selve driften av det omsøkte område vi skje gradvis fra dagens driftsområde videre over mange år. Dagens bruk av områder for både reindrifta og folk ellers i de områder drifta ikke foregår vil ikke bli begrenset av Elkem og vil kunne fortsette som nå inntil uttak starter i de konkrete arealene.

På bakgrunn av kjennskapet til forekomsten i eksisterende kvartsittbrudd og karlegging ved overflateprøver kan Elkem med sikkerhet si at hovedmassivet ikke er drivverdig. Derfor er det ikke tatt med i planområdet.

Det kom også spørsmål om avslutting og rydding av området etter bruk, eiendomskart, ev. rettighetskrav som fremmes overfor Finnmarkskommisjonen, tonnavgiften, etterspørsel etter kvartsitt, veier og fiskevann innenfor planområdet, samt om det er noe som kan stoppe planene, og hindre framtidig drift.

Når det gjelder forholdet til avslutting av bruddet, settes det av midler til opprydding på sperret konto. Dette skjer på bakgrunn av avtale med FeFo og bestemmelser i mineralloven, og ivaretas av Direktoratet for mineralforvaltning. Elkem har som mål å drive bærekraftig og sette så lite fotavtrykk som mulig ved å utnytte ressursene/ bruddene optimalt samt å deponere så mye som mulig tilbake i bruddene etter hvert som kvartsitten blir drevet ut eller legge tipper og fyllinger slik at disse visuelt synes minst mulig og tilpasses topografien i området. Det planlegges også fortløpende for at en framtidig avslutning skal kunne gjennomføres mest mulig skånsomt og optimalt.

Når det gjelder eiendommer i området som ikke er kartfestet, og ev. rettighetskrav som fremmes overfor Finnmarkskommisjonen, så vil disse søkes avklart og opplyses om i planarbeidet.

Årlig produksjon og uttak av kvartsitt fra Elkem Tana er styrt av etterspørsel og varierer i dag med +/- 20%. Elkem ser i dag ikke sannsynlig potensiale for å øke dette. Skulle det eventuelt bli økt etterspørsel etter kvartsitt vil årlig produksjon reguleres av Fylkesmannens utslippstillatelse og driftsplaner iht. mineralloven.

Elkem Tana betaler i dag tonnavgift til grunneier (FeFo). Et eventuelt ønske fra kommunen om at deler av denne avgiften skal overføres til kommunen vil være en sak mellom kommunen og FeFo. Veier til uttaksområdene må være innenfor det varslete reguleringsområdet. Ingen veier kan gå utenom reguleringsområdet, dette gjelder også en ev. vei til Lille Leirpollen. På konkret spørsmål om hvordan Elkem vil forholde seg til Mielkeveaijávri, var svaret at planen er å gå forbi dette vannet og tilpasse bruddet til vannet.

Når det gjelder planprosessen, og om det er noe som kan stoppe planene, har kommunestyret mulighet til å nekte å vedta planen. Faglige høringsinstanser kan også reise innsigelse mot hele eller deler av planen.

Yngve Johansen som bor på Lávvonjárga/ Lavonjarg, som selv ikke hadde mulighet til å være på møtet, hadde lagd en videopresentasjon som han hadde bedt om at ble vist. Da ingen av møtedeltakerne hadde flere spørsmål eller kommentarer, ble presentasjonen vist. Lars Smeland gjorde det på forhånd klart at presentasjonen ikke var kommunens syn på saken, men helt og holdent formidlet synet til Johansen. Etter presentasjonen beklaget Smeland på vegne av kommunen at det i presentasjonen var ensidige henvisninger til Rune Martinussen ved navns nevning. Det var upassende.

Formålet med møtet var å få innspill og informasjon om interesser som blir berørt av en ev. utvidelse av kvartsittbruddet. Smeland ba derfor om at den politiske diskusjonen ble tatt i andre sammenhenger, og at møtedeltakerne fokuserte på de forholdene som skal utredes som ledd i planarbeidet.

Konkrete innspill til forhold som må vurderes i planarbeidet

Reindrift: Blir allerede ivaretatt i prosessen

Kulturminner og kulturmiljø: Ingen merknader/ innspill fra møtedeltakerne.

Naturmangfold:

Fiskevannene Mielkeveaijávri og Čámmajávri, samt Čámmajohka. Må undersøkes om det er naturverdier knyttet til disse vannene/ elva?

Vannframspringene på sørøstsida av Lille Leirpollen. Får planene konsekvenser for dem? Det vil i tilfelle gi endringer i hele området.

EUs vanndirektiv og avrenning av støv ut i naturreservatet. Må vurderes.

Det er mange sjeldne planter langs stien til Lille Leirpollen. Kan de bli påvirket av støv fra bruddet? Må vurderes.

Flere plantearter har nordgrense i Lille Leirpollen. Vurdere om det er en særskilt verdifull naturtype der.

Friluftsliv

Fiskevannene Mielkeveaijávri og Čámmajávri, samt Čámmajohka er viktige som turmål i forhold til friluftsliv. Det går skuterløype til Mielkeveaijávri. Deler av reguleringsområdet brukes også til molteplukking og jakt.

Naturressurser

Det høstes av fiskevannene Mielkeveaijávri, Čámmajávri og fra Čámmajohka. Molteplukking foregår på myrene langs Čámmajohka opp til Čámmajávri og mot Mielkeveaijávri, samt i myrene rundt Loamoavi og i Lille Leirpollen. Det høstes også gjennom jakt på rype og elg. I fjorden fiskes det.

Landskap

Forholdet til Hakjalančearru

Utsiktspunkter for landskapsanalyse (visualisering):

Stangnestind og seterområdet i Lille Leirpollen

Visualisering av hvordan det vil se ut etter at alt av masser er tatt ut.

➔ Vurdere å utarbeide kart med kotene etter det som vil være antatt uttak.

Forurensning – støv: Ingen innspill

Forurensning – støv:

Sterk støvflukt ved opplasting av båtene.

Under Lavonjarg-dagen hvert år arrangeres det tur til Lille Leirpollen. Det er viktig at det ikke er støv i lufta denne dagen.

Samisk natur- og kulturgrunnlag unntatt reindrift

Høsting, jf. over under friluftsliv/ naturressurser

Beredskap og ulykkesrisiko (ROS-analyse)

- Det går snøskred i Lille Leirpollen og ved Loapmi på østsida av reguleringsområdet hvert år.

Avslutningsvis gikk Lars Smeland gjennom innspillene som var kommet fra møtedeltakerne, som dermed fikk mulighet til å kontrollere at innspillene var korrekt referert.

Deatnu/ Tana, 15.03.2016

Lars Smeland

Referent